

BİNGÖL İLİ COĞRAFI NÜFUS VE DEMOGRAFİK VERİLERİ

Bingöl İli Coğrafi, Nüfus ve Genel Bilgileri

Yıllara Göre Bingöl Nüfusu

YILLAR	BİNGÖL NÜFUSU
2010	255170
2011	262263
2012	262507
2013	265514
2014	266019
2015	267184
2016	269560
2017	273354
2018	281205

Tablo 1 Bingöl İli Yıllara Göre Nüfus – TC Bingöl Valiliği

Bingöl İlinin Nüfus Durumu ve İlçe Nüfusları

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nin 2018 yılı sonu verileri açıklandı. Verilere göre, Bingöl şehir merkezinin nüfusu 117 bin 556 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 31 Aralık 2018 tarihli verilerine göre, Bingöl'ün yeni nüfusu 281 bin 205 kişi oldu. Bingöl'ün merkez nüfusu, 117 bin 556 oldu. Bu nüfusun 59 bin 182'sini erkekler, 58 bin 374'ünü kadınlar oluşturdu.

Türkiye İstatistik Kurumu, adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre nüfus verilerini paylaştı. Buna göre Bingöl'de 2017'de 273 bin 354 olan nüfus, 281 bin 205'e yükseldi. 81 il arasında Bingöl, nüfus sayısında 64'ncü, nüfus artış hızına göre ise 17'nci sırada yer aldı.

Türkiye İstatistik Kurumu, adrese kayıtlı nüfus kayıt sistemine göre nüfus sayılarını paylaştı. Türkiye nüfusu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 82 milyon 3 bin 882 kişi oldu. Bingöl'ün nüfusu ise 281 bin 205 kişi olarak gerçekleşti.

Mahalle Mahalle Merkez Nüfus Verileri

Yıl	İlçe	Mahalle Nüfusu	Mahalle Adı
2018	Merkez	18.214	Kültür Mah.

2018	Merkez	15.149	Şehit Mustafa Gündoğdu Mah.
2018	Merkez	10.603	Simani Mah.
2018	Merkez	10.522	Recep Tayyip Erdoğan Mah.
2018	Merkez	7.473	İnönü Mah.
2018	Merkez	7.375	İnalı Mah.
2018	Merkez	7.278	Bahçelievler Mah.
2018	Merkez	6.802	Yeşilyurt Mah.
2018	Merkez	6.783	Yeni Mah.
2018	Merkez	6.632	Yenişehir Mah.
2018	Merkez	5.255	Saray Mah.
2018	Merkez	4.758	Selahaddin-İ Eyyubi Mah.
2018	Merkez	3.723	İçmeler Mah.
2018	Merkez	3.675	Mirzan Mah.
2018	Merkez	3.314	Karşıyaka Mah.

Tablo 2 Bingöl Merkez Mahalleleri Nüfusu – TC Bingöl Valiliği

Bingöl’de kentsel ve kırsal nüfus

Bingöl’de köylerin nüfusu 2017 yılına göre arttı, şehir ve ilçe merkezlerindeki nüfusta ise düşüş yaşandı. Verilere göre Bingöl’de 2017 yılında 175 bin 824 olan şehir nüfusu, 2018’de 168 bin 180’e düştü. 2017 yılında 97 bin 530 olan köy nüfusu, 2018’de 113 bin 25’e kadar yükseldi.

Bölge İllerinde ve Türkiye Geneline Durum

Türkiye nüfusu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 82 milyon 3 bin 882 kişi oldu. Malatya nüfusu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 797 bin 36 kişi oldu. Elazığ nüfusu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 595 bin 638 kişi oldu. Tunceli nüfusu ise 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 88 bin 198 kişi oldu.

TÜİK, Bingöl’de 2018 yılında nüfusun arttığını belirterek 157 bin olan merkez nüfusun 160 bine yükseldiğini bildirdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Bingöl’ün nüfus oranlarını açıkladı. Bingöl’ün nüfusunda artış olduğu kaydedilen açıklamada, “Bingöl’ün nüfusu 281 205 kişi olarak gerçekleşmiştir. Toplam nüfus itibarı ile Bingöl, 81 il içerisinde 64. sırada yer almaktadır. 2018 yılında Bingöl’ün nüfus artış hızı binde 28,3 olarak gerçekleşmiş, nüfus artış hızına göre Bingöl 81 il içerisinde 17. sırada yer almıştır” denildi.

2018 yılında Bingöl’ün Kiğı ve Karlıova ilçelerinde nüfusun azaldığı belirtilirken, diğer ilçelerde nüfusun arttı bildirildi. En yüksek artışın yüzde 133,9 ile Genç’te yaşandığı en yüksek düşüşün ise yüzde 32,2 ile Karlıova’da gerçekleştiği bildirildi.

Demografik Veriler

Bir ilin demografik yapısını o ilin nüfus yapısını ve dinamiklerini meydana getiren yaş, cinsiyet, medeni durum, öğrenim düzeyi ve meslek durumu, nüfusun yoğunluğu, kırsal-kentsel nüfus, nüfusun artış hızı, doğurganlık oranı ve kentleşme oranı gibi faktörler oluşturmaktadır.

Nüfus Yapısı ve Dinamikleri

Nüfus, en genel anlamıyla, sınırları belirlenmiş bir coğrafyada yaşayan insanların toplamı olarak ifade edilmektedir. Ülkeler nüfuslarını ve buna bağlı olarak yaşanan değişiklikleri saptamak için belli periyotlarla nüfus sayımları yapmaktadırlar. Bundan dolayı nüfus sayımları, toplumun nüfus yapısı ve dinamikleri hakkında en kapsamlı sayısal veriler sunan çalışmalardır. Bir ilin toplumsal yapı analizinin yapılması, öncelikle o ilin nüfus yapısının ve dinamiklerinin doğru bir şekilde tespit edilmesiyle mümkün olduğu söylenebilir. Başka bir ifadeyle, nüfus verileri ve dinamikleri esas alınmadan bir toplumsal yapının bilimsel bir analizini yapmak mümkün değildir. Çünkü nüfus toplumsal yapının yalnızca demografik yönünü değil, aynı zamanda başta kültürel, ekonomik, sosyal ve siyasal olmak üzere farklı yönlerini etkilemektedir. Toplumsal yapıdaki değişimin yönünü ve hızını de belirleyen nüfusun yapısı ve özellikleri, genel olarak bireylerin doğum, ölüm, eğitim, meslek, kırsal-kentsel dağılım, cinsiyet ve göç hareketleri ile somutlaşmaktadır.

Yaş ve Cinsiyet

Nüfusun yaş ve cinsiyet dağılımı, toplumsal yapı analiz çalışmalarının en önemli başlıklarından birini oluşturmaktadır. Yaş dağılımı, nüfusun belli yaş gruplarına dağılımını; cinsiyet dağılımı ise, toplam nüfusu oluşturan kadın-erkek oranlarını göstermektedir.

Yukarıda verilen tablolarda görüldüğü gibi Bingöl'de toplam nüfusun cinsiyete göre dağılımında erkek nüfusu kadın nüfusundan fazladır. Fakat her iki tabloda da yaş grubu ilerledikçe kadın oranının arttığı, 90 yaş ve üstü grupta ise kadın nüfusunun erkeklerin iki katından fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuç, Türkiye genelinde olduğu gibi Bingöl'de de kadınların erkeklerden daha uzun yaşadıklarını ortaya koymaktadır.

Nüfus Yoğunluğu

Nüfus yoğunluğu olarak ifade edilen "bir kilometrekareye düşen kişi sayısı", Türkiye genelinde 2014 yılına göre 1 kişi artarak 102 kişi oldu. Aynı oranlar 2014 yılında Bingöl'de 32,23 iken 2019 yılına gelindiğinde 8 yılına gelindiğinde "bir kilometrekareye düşen kişi sayısı" 33,12 olarak gerçekleşti. İstanbul, kilometrekareye düşen 2 821 kişi ile nüfus yoğunluğunun en yüksek olduğu il oldu. Bunu sırasıyla; 493 kişi ile Kocaeli, 347 kişi ile İzmir ve 283 kişi ile Gaziantep takip etti. Bingöl ili nüfus yoğunluğuna göre kilometrekareye yaklaşık 33 kişi düşmektedir.

Bingöl

Yıl	Nüfus Yoğunluğu (kilometrekareye düşen kişi sayısı)
2014	32,23

2015	32,37
2016	32,66
2017	33,12

Tablo 3 Bingöl İli Nüfus Yoğunluğu - TÜİK

Kırsal-Kentsel Nüfus ve Nüfusun Artış Hızı

Verilere göre, Bingöl'de 2015/Aralık sonu itibariyle toplam nüfus 267.184 kişidir. Bu nüfusun 106.570'i kırsal, 160.614'ü kentte yaşamaktadır. Bununla birlikte kent nüfusunun toplam nüfusa oranı % 60,12 iken kırsal nüfusunun toplam nüfusa oranı % 39,88'dir. Türkiye'de, 2015 yılında bir önceki yıla göre toplam nüfus ile il ve ilçe merkezleri nüfusları artış göstermiştir. Nüfusun artış oranı 2013-2014 döneminde % 13,3 iken 2014-2015'te küçük bir farkla % 13,4 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık belde ve köyler nüfusunda daha belirgin bir azalma gözlenmektedir. Bingöl'de de hem toplam nüfus hem de il ve ilçe merkezleri nüfusu artmakta ve buna karşılık belde ve köylerin nüfusu azalmaktadır. Türkiye toplamından farklı olarak Bingöl'ün nüfus artış hızından daha belirgin bir fark görülmektedir. Bingöl'de 2013-2014'da yıllık nüfus artış hızı % 1,9 iken 2014-2015'te % 4,4 seviyesine çıkmıştır. Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin ve Bingöl'ün il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı verilmektedir.

Türkiye ve Bingöl'ün Nüfus Projeksiyonu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	77323892	78965645	78151750	79766012	80551266	81321569	82076788	82816250	83540076	84247088
Bingöl	264457	265313	266073	266765	267352	267859	268236	268500	268640	268636

Tablo 4 TÜİK, Nüfus Projeksiyonları, 2013-2075

Tabloda görüldüğü gibi, 2014-2023 nüfus projeksiyonuna göre, bu süreçte Bingöl'ün nüfusu artacaktır. Ancak artışın 2023'e kadar sınırlı düzeyde gerçekleşeceği, bu tarihte ise azalacağı öngörülmektedir. Bu öngörüler Belediye Hizmetleri ve Kalitesi açısından da anlamlı çıkarımlar sunmaktadır. Kentsel nüfusun artış göstereceği ve buna bağlı olarak kentsel hizmet taleplerinin de artacağı beklenmelidir. Bingöl Belediyesi bu doğrultuda altyapı ve üstyapı çalışmalarına önem vererek kenti geleceğe hazırlama yolunda önemli adımlar atmıştır.

Kentleşme Oranı

Kentleşme oranı, kentsel alanda yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı esas alınarak belirlenmektedir. Demografik olarak kentte yaşayan nüfusun artması, yani kentleşme oranının yükselmesi, kentin çekiciliğinden etkilendiği gibi kırsal alanın itici faktörlerinden de kaynaklanabilmektedir. Bu bağlamda Bingöl verileri incelendiğinde Bingöl'de kentleşme oranının % 60 olduğu görülmektedir (TÜİK, 2015). Verilere bakıldığında görüldüğü gibi Bingöl'de köy ve belde nüfusu azalmakta ve buna karşılık kent nüfusu ise artmaktadır. Bingöl kırsalında geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Bu iki faaliyet alanı hem geçim için yeterli değil hem de yeni kuşakların tercih ettikleri iş kolları değildir. Bu ve benzeri nedenler Bingöl'de kentleşme oranının önümüzdeki yıllarda, daha çok da kırsalın genç nüfus için itici faktörlerinin etkisiyle yükseleceğini göstermektedir. Belediyenin 2014-2019 yılları arası sağladığı hizmet

kalitesindeki artış da Bingöl kent merkezini daha cazip ve yaşanabilir bir yer haline getirdiği de dikkat çekmektedir.

Aile ve Hane Halkı Yapısı

Aile; kan bağılılığı, evlilik ve diğer yasal yollardan, aralarında akrabalık ilişkisi bulunan ve çoğunlukla aynı evde yaşayan bireylerden oluşan; bireyin cinsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının karşılandığı, topluma uyum ve katılımlarının sağlandığı ve düzenlendiği temel bir toplumsal birimdir. Çocukların sosyalizasyonu bu toplumsal birim içerisinde gerçekleşir. Aile toplumsal yapının hem sonucu hem de yansımasıdır. Burada döngüsel bir süreç söz konusudur. Mevcut toplumsal yapının oluşmasında merkez birim olan aile aynı zamanda topluma katılacak olan üyelerin özelliklerinin de oluşturulduğu bir temel kurumdur. Aile herhangi bir toplum hakkında bilgi sahibi olmak isteyenlerin başvuracağı merkezi bir birim olma özelliği taşımaktadır. Bu alanın uzmanları, aileyi ana baba çocuklar ve tarafların kan akrabalarından oluşan (aile biçiminin gereğine göre) ekonomik ve toplumsal bir birlik olarak tanımlar.

Hane Halkı Büyüklüğü

Hane halkı, aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluk olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir ifade ile hane halkı, bir aileden oluşabileceği gibi birden fazla aileden de oluşabilmektedir. Hane çalışma stratejileri, bilinçli veya bilinçsiz, üstü açık veya örtülü olsun hanede yaşayan bireyler arası işbölümünü anlatan bir kavramdır. Hane çalışma stratejileri hane bireylerinin zamanlarını piyasa ekonomisi, evde yapılan üretim (eve yiyecek getirmek için ekilebilir bir araziye işleme, hayvan yetiştirme ve evde geçimlik ürünler) ve evde yapılan tüketim (yemek pişirmek, çocuk bakımı, evdeki tamir işleri, elbise dikme) alanlarında nasıl kullandıklarını ifade etmektedir.

Bingöl İli Hanehalkı Büyüklüğü %

2014	4,38
2015	4,22
2016	4,09
2017	3,94

Tablo 5 Bingöl İli Hanehalkı Büyüklüğü - TÜİK

TÜİK'in verilerine göre Bingöl'ün hane halkı büyüklük oranı 3,94 oranındadır. Bu oranlar, Bingöl'de hane halkı büyüklüğünün, aynı yıllar esas alındığında Güneydoğu Anadolu sınırını aşağı doğru iki taraflı takip eden illere oranla daha az olduğu görülmektedir. Bölgede hanehalkı büyüklüğü en yüksek iller sırasıyla Şırnak, Hakkâri, Muş, Batman ve Siirt'tir. Türkiye'de hanehalkı büyüklüğü en düşük olan iller de sırasıyla Çanakkale, Balıkesir, Eskişehir, Burdur ve Edirne'dir.

Aile Yapısı

Ailedeki iletişim biçimleri, ailede söz sahibi olma, aile içi ekonomiyi yürütmek gibi davranışlar aile yapısı hakkında bilgiler vermektedir. Geleneksel aile tipinde genellikle son sözü baba söylemektedir. Bingöl iliyle ilgili yapılan araştırmalarda da %53,6 oranında "Son sözü baba söyler" sonucunun ortaya çıktığı görülmektedir. Bu oran Bingöl'de geleneksel aile yapısının hâkim olduğunu göstermektedir. Modern

aile tipinde ise söz hakkına sahip olma eşler arasında eşitlikçi bir yapıya dayanmaktadır. Ailede, kadın ve erkek herhangi bir konuda aynı söz hakkına sahiptirler. Araştırmada yer alan bir başka veriye göre katılımcıların %32,8 oranında ailede son sözü her ikisi söyler cevabı, Bingöl'de modern aile yapısına doğru bir dönüşümün de var olduğunun bir göstergesidir (Bingöl İli Sosyal Analiz Çalışması, Hegem Yay. 2016, Ankara).

Göç

Bir üretim faktörü olan emeğin coğrafi olarak bir yerden başka bir yere hareket etmesi göç olarak tanımlanır. Genel olarak iki gruba ayrılan göç olgusunda emeğin ülke içi hareketine iç göç; ülke dışı hareketine de dış göç denmektedir. Göçler genellikle az gelişmiş yerler olan kırdan çok gelişmiş olan kente doğru meydana gelir. Hizmet sektörlerinden biri olan tarımda, nüfusun tarımdan tarım dışı sektöre kayması göçle gerçekleşir. Geleneksel açıklamalar göç edilen bölgede iticiliğe ve göç edilecek alanlarda çekiciliğe neden olan faktörler üzerine kuruludur. 'İtici güçleri üç başlıkta sıralamak mümkündür. Bunlar; tarımsal toprak yetersizliği, düşük gelir, işsizlik ve arızı olaylardır. Bingöl'deki itici güçler arasında işsizlik, düşük gelir, terör, eğitime ulaşamama, sağlık hizmetlerinden faydalanamama, hayvancılığın yeni nesillere aktarılmaması gibi nedenler yer almaktadır. 'Çekici güçlerde ise; yüksek gelir ve istihdam fırsatı, ekonomik durum, kentsel kamu hizmetleri ve kentteki akraba ve tanıdıklar yer almaktadır. Bingöl'deki çekici güçler arasında; yüksek gelir, istihdam, terörden uzak olma, eğitime ulaşma, sağlık hizmetlerinden faydalanma ve akrabalık gibi durumlar göçü etkilemektedir. Bingöl Belediyesinin 2014-2019 yılları arası kent hizmetlerini yaygınlaştırması, kalite ve ulaşılabilirliğini artırması, altyapı yatırımlarını tamamlayarak kentsel hizmetler konusunda bir farklılık oluşturması da kırsaldan kente göçle ilgili etkin bir faktör olarak dikkat çekmektedir.

Bingöl ili bağlamında göç konusunda dikkate değer bir başka başlık da "İl İçi Göç" meselesidir.

Göç, coğrafi mekân değiştirme sürecinin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi boyutlarıyla toplum yapısını değiştiren nüfus hareketleri olarak tanımlanmaktadır. Göçte her şeyden önce mekân değiştirme esastır. Mekân değiştirme daimi surette yerleşme amaçlı olabildiği gibi geçici de olabilmektedir. Mekân değiştirmede önemli unsurlardan biri de mesafedir. Bazı göçler çok kısa mesafeli olur. Buna il içi göçleri örnek vermek mümkündür. Bazı göçler de daha uzak mesafelere yapılmaktadır. Göç kavramının mesafe ile ilişkili olan diğer bir yönü de sınırlardır. Sınır kavramı, göçün iç ve dış olmasını (başka ülkelere yapılan göç, başka ülkelerden alınan göç), il içi ve il dışı olmasını da belirler. Aynı il sınırları içinde yapılan göçe "il içi göç" denmektedir. Yalnız bazı literatürlere göre; il içi göçlerde sadece fiziki mesafe değil kültürel mesafe de ölçü olarak ele alındığında, il içi göçün göç olarak ele alınıp alınmayacağı tartışmalı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ekonomik farklılığı çok uç olan iki mesafenin birinden diğerine daimi bir surette taşınma davranışına iç göç denebilmektedir yalnız bu ayrımı metropollerde daha belirgin olarak görülmektedir. Şehrin ekonomik durumu çok iyi ve çok kötü şeklinde uçurum arz etmeme durumu var ise bu tarz göçlerden de bahsetmek doğru olmayacaktır. Bingöl'deki durum ise daha çok kırsal nüfusun kent merkezine göç etmesiyle ilgilidir. Bu göçün temel nedenlerine bakıldığında başlıca göstergeler olarak; kent merkezinde hizmetlerin daha yaygın ve kaliteli olması, işsizlik sorununa çözüm arayışı, eğitim ve ekonomik yapının daha güçlü olması ile insanların daha güvenli bir yaşam alanı tercih etmesi tespit edilmektedir.

Evlenme ve Boşanma Oranları

Bingöl’de sosyal durumu yansıtan bir diğer gösterge de bireylerin evlilik ve boşanma durumlarıdır. Türkiye geneline ve özellikle TRB1 Bölgesi illerin verileri bakıldığında, evlenme sayısı ve Kaba Evlenme Hızında bölgesel olarak yaşanan düşüşün Bingöl’de de yaşandığı gözlemlenmektedir.

	Boşanma sayısı	Evlenme sayısı
2014	134	2.228
2015	122	2.149
2016	110	2.075
2017	118	2.015
2018	156	2.010

Tablo 6 Bingöl Evlenme-Boşanma Verileri - TÜİK

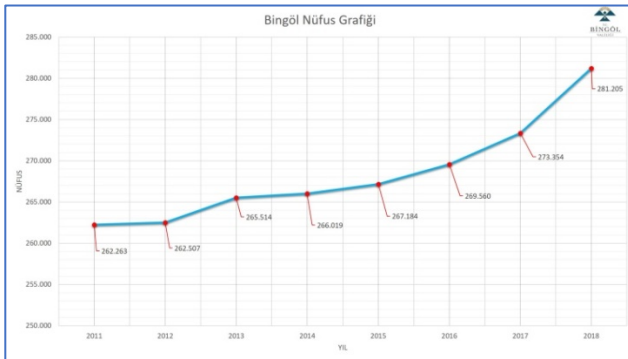
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli-TRB1		
Kaba Evlenme Hızı (Binde)	2014	7,82
	2015	7,48
	2016	7,12
	2017	6,98
	2018	6,71

Tablo 7 TRB1 ve Bingöl Kaba Evlenme Hızı - TÜİK

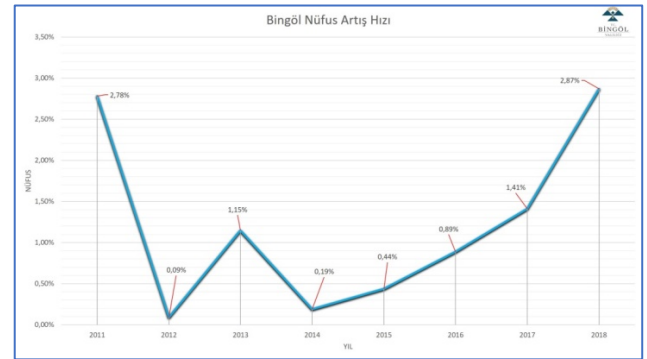
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli-TRB1		
Kaba Boşanma Hızı (Binde)	2014	1,12
	2015	1,02
	2016	1,06
	2017	0,96
	2018	1,12

Tablo 8 TRB1 Bölgesi ve Bingöl Kaba Boşanma Hızı -TÜİK

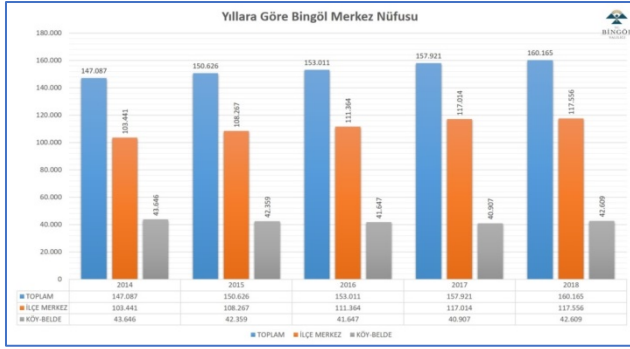
Bingöl İli Nüfus ve Dağılımı

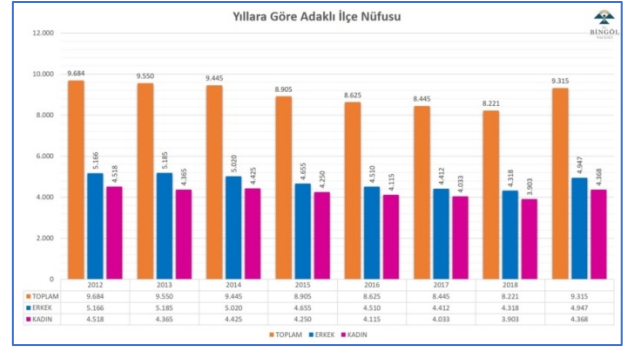
Tablo 9 Bingöl Nüfus Grafiği – TC Bingöl Valiliği

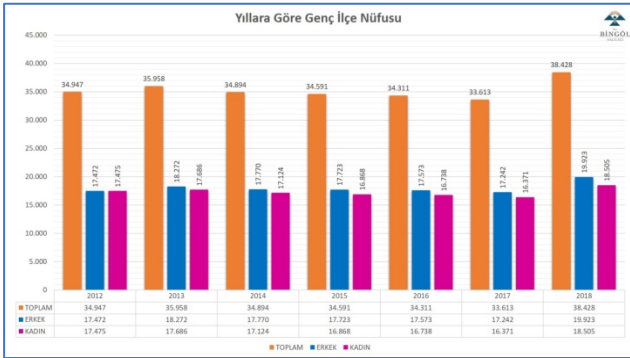
Tablo 10 Bingöl Nüfus Artış Hızı - TC Bingöl Valiliği

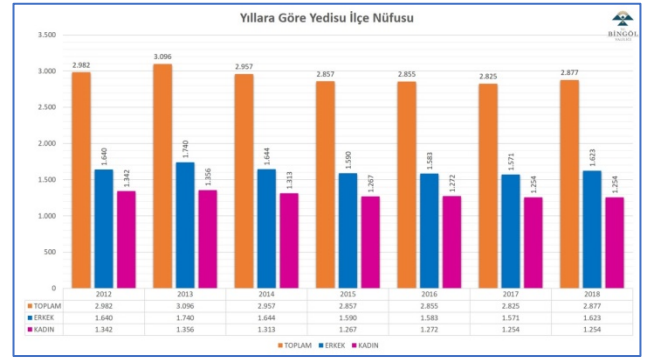
Tablo 11 Yıllara Göre Bingöl Merkez Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

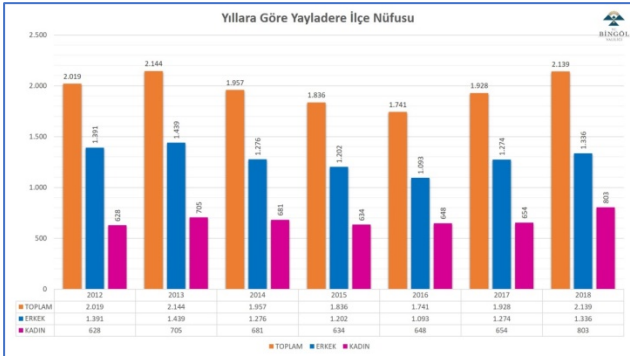
Tablo 12 Yıllara Göre Adaklı İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

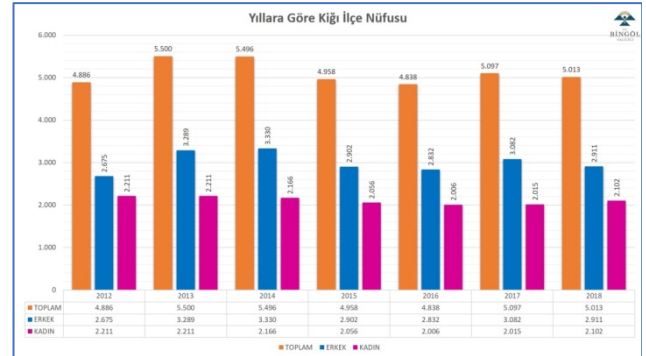
Tablo 13 Yıllara Göre Genç İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

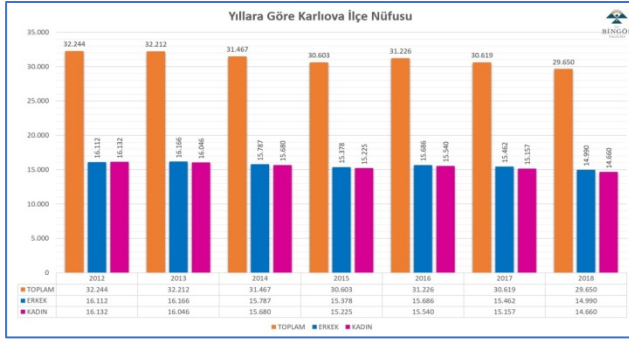
Tablo 14 Yıllara Göre Yedisu İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

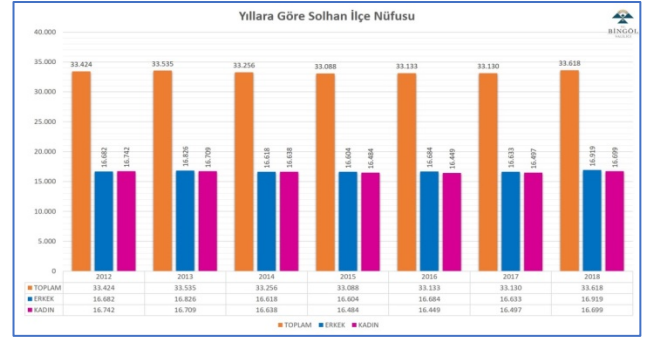
Tablo 15 Yıllara Göre Yayladere İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

Tablo 16 Yıllara Göre Kiğı İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

Tablo 17 Yıllara Göre Karlıova İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği

Tablo 18 Yıllara Göre Solhan İlçe Nüfusu - TC Bingöl Valiliği